

FRANZ KAFKA • **Dava**

Der Prozess

© Önsöz: Ronald Gray, "Kafka the Writer", *Kafka: A Collection of Critical Essays*, der. Ronald Gray, Prentice-Hall, New Jersey, 1962.

© Sonsöz: Eliseo Vivas, "Kafka's Distorted Mask", *Kafka: A Collection of Critical Essays*, der. Ronald Gray, Prentice-Hall, New Jersey, 1962.

İletişim Yayınları 2223 • İletişim Klasikleri 90

ISBN-13: 978-975-05-1839-3

© 2015 İletişim Yayıncılık A. Ş.

1. BASKI 2015, İstanbul

DIZI YAYIN YÖNETMENİ Murat Belge

YAYINA HAZIRLAYANLAR Güneş Akkor, Emrah Serdan

KAPAK Suat Aysu

KAPAK RESMİ Jean-Louis Forain, "Duruşma Arası", yaklaşık 1900

UYGULAMA Hüsni Abbas

DÜZELTİ Ümran Küçükislamoglu

BASKI ve CILT Sena Ofset · SERTİFİKA NO. 12064

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi B Blok 6. Kat No. 4NB 7-9-11

Topkapı 34010 İstanbul Tel: 212.613 38 46

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 10721

Binbirdirek Meydanı Sokak, İletişim Han 3, Fatih 34122 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

FRANZ KAFKA

Dava

Der Prozess

ÇEVİREN *Tanıl Bora*

RONALD GRAY'İN ÖNSÖZÜ VE
ELISEO VIVAS'IN SONSÖZÜYLE

FRANZ KAFKA 3 Temmuz 1883'te Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'na bağlı Prag kentinde Aşkenaz Musevi bir ailenin oğlu olarak dünyaya geldi. Ailesi Prag'da perakendecilik ve mağazacılık işindeydi. Üç kız kardeşi olan Kafka, ilkokuldan itibaren Almanca eğitim gördü; liseyi Kinsky Sarayı yakınlarındaki Altstädter Deutsches Gymnasium'da bitirdi. 1901 yılında Prag Karl Üniversitesi'nin Alman edebiyatı bölümüne girdi; daha sonra hukuk fakültesine yazıldı. İleride yakın dostu ve editörü olacak Max Brod ile üniversite yıllarında tanıştı. Üniversite yıllarında denemeler ve öyküler kaleme aldıysa da bunları tamamlamadı ve yayımlamadı. Üniversiteden sonra bir yıl avukatlık yaptı; önce Trieste merkezli bir sigorta şirketinde, 1908'de ise Bohemya devletine (daha sonra Çekoslovakya Cumhuriyeti'ne) ait bir kamu sigorta şirketinde çalışmaya başladı. Edebiyatla yarı zamanlı ilgilenmek durumundaydı. Hayatı ve edebiyatı babasının baskın karakterinden, kadımlarla olan inişli çıkışlı ve kötü biten ilişkilerinden etkilendi. Kendisinden dört yaş küçük Felice Bauer ile 1912'de tanıştı, 1914 ve 1916'da iki kez nişanlandılar ama evlenmediler. 1919 yılında yirmi sekiz yaşında bir memur olan Julie Wohryzek ile kısa bir nişanlılığı oldu. Eserlerini Çekçeye çevirecek olan gazeteci Milena Jesenská ile bu dönemde tanıştı. Jesenská Viyana'da yaşadığı için ilişkileri uzun sürmedi. Kafka'nın hayatının son yılları uzun sağlık izinleriyle sanatoryumlarda geçti; bazen aylarca sanatoryumda kalıyor ve burada yazıyordu. 1922 yılında sigorta şirketinden sabit bir aylıkla emekli oldu ve bir dağ otelinde konakladı, burada *Şato*'yu yazdı. Dora Diamant adlı bir Musevi ile tanıştı, bir süre Berlin'de yaşadılar. Ancak kötüleşen sağlık durumu nedeniyle bu kez Viyana yakınlarında bir sanatoryuma yattı ve burada 3 Haziran 1924 günü hayata gözlerini yumdu. 11 Haziran'da cenazesi Prag'da Yeni Musevi Mezarlığı'na defnedildi. Öykülerinin çok küçük bir kısmı o yaşarken yayımlanabilmiştir: *Dönüşüm* (1915), *Hüküm* (1916) *Ceza Sömürgesi* (1919) ve *Bir Köy Hekimi* (1920). Max Brod'a vasiyeti, tüm yazdıklarının –yayımlananlar dahil– yok edilmesiydi; ancak Brod'un buna içi el vermedi. Yazarın tamamlanmamış üç romanı olan *Dava* (1925), *Şato* (1926) ve *Amerika* (1927) Max Brod'un editörlüğüyle yayımlandı. Diğer kısa öyküleri de zaman içerisinde okurla buluştu. Eserleri bugün edebiyatta modernizmin yapıtaşlarından sayılmaktadır.

İÇİNDEKİLER

KİTABA DAİR GÖRSELLER.....	7
KRONOLOJİ	13
ÖNSÖZ	
YAZAR KAFKA / RONALD GRAY	23

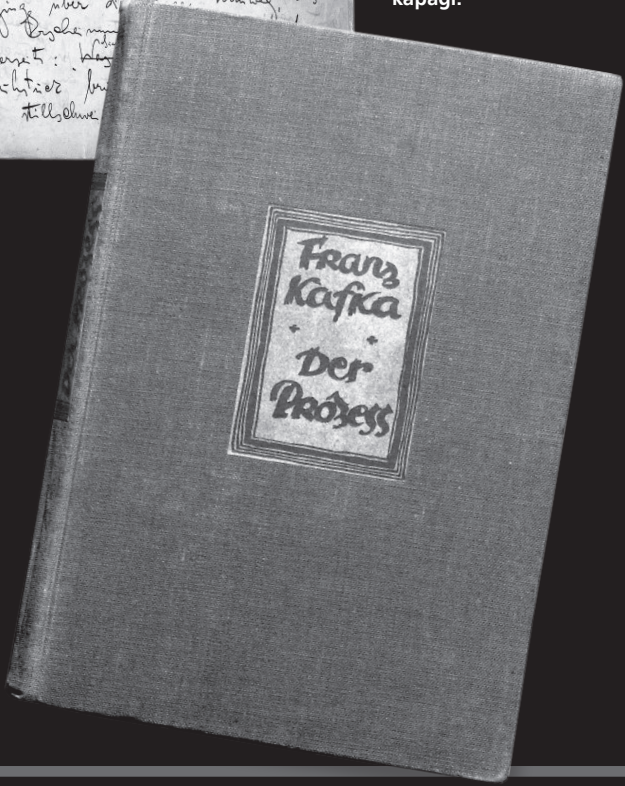
Dava

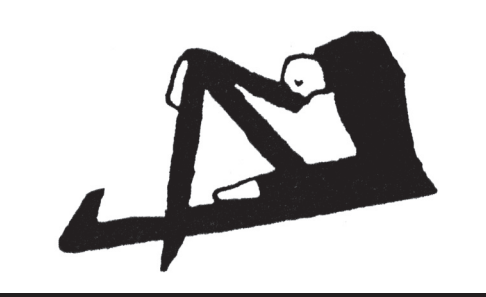
<i>Birinci Bölüm</i>	41
<i>İkinci Bölüm</i>	69
<i>Üçüncü Bölüm</i>	87
<i>Dördüncü Bölüm</i>	111
<i>Beşinci Bölüm</i>	119
<i>Altıncı Bölüm</i>	127

Yedinci Bölüm	149
Sekizinci Bölüm	199
Dokuzuncu Bölüm	231
Onuncu Bölüm	255
SONSÖZ	
KAFKA'NIN ÇARPIK MASKESİ / ELISEO VIVAS	261

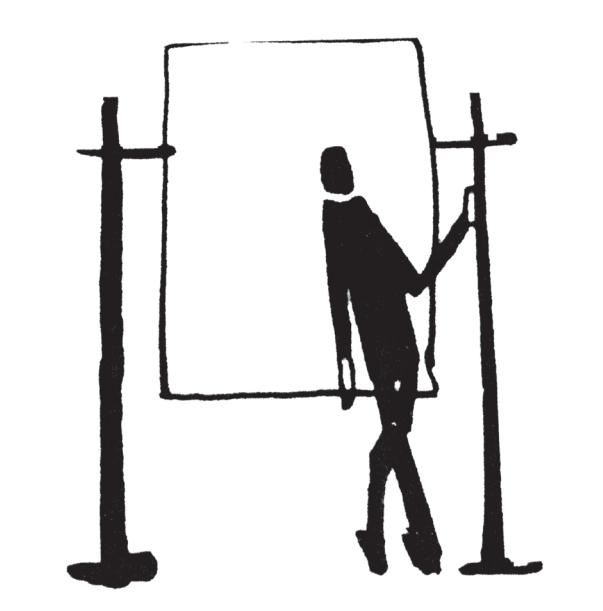
Manche wüßte Josef K. verstanden haben denn
dieser den er ihnen für einen bösen ^{man} ~~man~~ ^{einmal} ~~einmal~~
Nurgen ~~früher~~ die ~~früher~~ Köchin der ~~früher~~ ~~früher~~
die ihm ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~
brachte - ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~
K. wartete noch ein ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~
am die alte Frau die ihm gegenüber wohnte und
die ihm mit einer an ihr ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~
Nurgen ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~
sie ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~
und ein ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~
manchmal ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~
und doch ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~
Kleid das ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~
Falten ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~
versuchen war ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~
dort her ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~
weitlich ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~
Der Mann aber ging über die ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~
wie man ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~
früher ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~
will mir ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~
versuchte ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~ ~~früher~~
89.111-1

Dava'nın el yazmasından bir sayfa ve 1925'te yapılan ilk baskısının kapağı.

Kafka'nın
Dava
için yaptığı
çizimler.

Birinci Bölüm

Birisi Josef K.'ya iftira atmış olmalıydı, çünkü fena bir şey yapmamış olmasına rağmen bir sabah tutukladılar onu. Oda kiraladığı pansiyonun sahibesi Bayan Grubach'ın aşçısı, ona her sabah sekize doğru kahvaltısını getiren kadın, bu defa gelmedi. Böyle bir şey daha önce hiç olmamıştı. K. birazcık bekledi, kafasını yastıktan kaldırmadan bakıp, karşı pencerede oturan ve onu gayet alışılmadık bir hayretle süzen yaşlı kadını gördü, sonra ama, hem şaşırmış hem de acıkmış, zili çaldı. O anda kapıya vuruldu ve daha önce bu evde hiç görmediği bir adam içeri girdi. Kısa boylu olmakla birlikte sağlam yapıydı, bedenine oturan bir siyah elbisesi vardı, seyahatte giyilen kıyafetlere benzeyen, muhtelif pililer, cepler, tokalar, düğmeler ve bir kemerle donanmış bir elbiseydi bu ve ne işe yarayacağı anlaşılamamakla beraber pek kullanışlı görünüyordu. "Siz kimsiniz?" diye sordu K. ve yatakta yarı yarıya doğruluverdi. Ama adam orada belirişini gayet doğal kabul etmek gerekirmişçesine duymazdan geldi soruyu, sadece: "Zili siz mi çaldınız?" dedi. "Anna'nın bana kahvaltı getirmesi gerekirdi," dedi K. ve önce sessiz kalarak, dikka-

tini vererek ve düşünerek, adamın neyin nesi olduğunu belirlemeye çalıştı. Ama beriki kendini daha fazla onun bakışlarına teslim etmedi, azıcık araladığı kapıya dönüp belli ki hemen kapı arkasında bekleyen birisine seslendi: “Anna’nın ona kahvaltı getirmesini istiyor.” Yan odadan hafif bir kahkaha işitildi, seslerden gülüşmelere birden çok mu kişinin katıldığı tam anlaşılmıyordu. Yabancı adam, bu şekilde önceden bilmediği bir şeyi öğrenmiş olamayacak olmasına rağmen, sanki K.’ya bir havadis veren bir ses tonuyla “İmkânsız,” dedi. “Görölmüş şey değil,” dedi K., yataktan fırladı ve çarçabuk pantolonunu giydi. “Yan odadakiler nasıl adamlarmış, bir görmek istiyorum, hem de Bayan Grubach bu sıkıntıyı bana nasıl açıklayacak bakalım.” Gerçi hemen o anda, bunu yüksek sesle söylememesi gerektiğini, çünkü söyleyince yabancıya bir nevi teftiş hakkını tanımış olacağını fark etti ama bu şimdi ona o kadar önemli görünmedi. Yine de yabancı bunu öyle anladı, “Burada kalsanız daha iyi olmaz mı?” dedi zira. “Ne burada kalmak istiyorum, ne de kendinizi tanıtmadıkça sizinle muhatap olmak istiyorum.” “Maksadım iyiydi,” dedi yabancı ve gönöl rızasıyla kapıyı açtı. K.’nın niyet ettiğinden daha yavaş adımlarla girdiği yan oda, ilk bakışta tıpkı önceki akşam olduğu gibi görünüyordu. Bayan Grubach’ın oturma odasıydı burası, belki mobilyalar, örtüler, porselen ve fotoğraflarla tıklım tıklım dolu olan odada bugün her zamankinden biraz daha fazla boşluk vardı; hemen fark edilmiyordu bu, esas değişiklik bir adamın mevcudiyetinden kaynaklandığı için daha da zor fark ediliyordu; adam açık pencerenin önünde elinde bir kitapla oturuyordu, kitaptan kafasını kaldırıp sordu: “Odanızda kalmalıydınız! Franz söylemedi mi bunu size?” “Evet, ne istiyorsunuz?” dedi K. ve bakışlarını bu yeni tanıştan Franz denen adama çevirdi, sonra tekrar ötekine döndü. Açık pencereden yine yaşlı kadın görülebiliyordu, sahiden ihtiyaçlara mahsus bir

merakla, her şeyi görmeye devam edebilmek için şimdi de bu odanın karşısındaki pencereye geçmişti. “Bayan Grubach’ı...” dedi K., kendini iki adamdan kurtaracakmış gibi bir hareket yaptı, oysa uzağında duruyorlardı; ve yürüyüp gitmeye yeltendi. “Hayır,” dedi pencere önündeki adam, kitabı bir sehpaye fırlatıp ayağa kalktı. “Bir yere ayrılamazsınız, tutuklusunuz ya.” “Öyle görünüyor,” dedi K. “Peki sebep?” diye sordu sonra. “Bunu size söylemeye yetkimiz yok. Odanıza gidin ve bekleyin. İşlemler başlamış bir kere, her şeyi vakti gelince öğreneceksiniz. Sizle böyle dostane konuşmakla vazifemin ötesine geçmiş oluyorum. Ama bunu Franz’dan başka kimsenin işitmeyeceğini ümit ediyorum, zaten o da bütün talimatları çiğneyerek dostane davranıyor size. Şayet size mukayyet olacak kolluk görevlilerinin tayinindeki bu talihiniz devam ederse, iyimser olabilirsiniz.” K. oturmak istedi ama tüm odada pencere önündeki koltuktan başka oturacak yer olmadığını fark etti. Franz “Bunların hepsinin nasıl hakikat olduğunu anlayacaksınız,” dedi ve bunu derken öteki adamla birlikte ona doğru yöneldi. Özellikle bu öteki K.’dan epey uzundu ve sık sık omuzuna vuruyordu. İki si K.’nın pijama üstünü incelediler, şimdi çok daha kötü bir gömlek giymesi gerekeceğini söylediler, fakat bu giysiyi diğer bütün çamaşırlarıyla beraber muhafaza edecek, dava lehine sonuçlanırsa ona geri vereceklerdi. “En iyisi eşyanızı emanete teslim edeceğinize bize verin,” dediler, “emanette hırsızlık çok oluyor çünkü, ayrıca bir zaman sonra, alakadar kişinin mahkemesinin sona erip ermediğine hiç bakmadan satışa çıkarıyorlar oradaki eşyaları. Üstelik böyle davalar nasıl da uzun sürüyor, hele şu son zamanlarda! Gerçi işin sonunda eşyaların satışından gelen parayı alırsınız, ama öncelikle bu para zaten çok az olur, çünkü satışta belirleyici olan malın değeri değil rüşvetin miktarıdır, ayrıca tecrübeyle sabit, bu satışlardan elde edilen gelirler, el değiştirdikçe, yıl-

lar geçtikçe hep düşer.” K. bu konuşmalara pek kulak vermedi, hâlâ bunların sahibiyse eğer, eşyaları üzerindeki tasarruf hakkının fazla bir ehemmiyeti yoktu onun için, durumunun açıklık kazanması daha önemliydi; bu adamlar yanındayken doğru dürüst düşünemiyordu bile, ikinci bekçinin – ancak bekçi olabilirdi bunlar– karnı mahsus dostluk gösterircesine habire ona yaslanıyordu, sonra bu şişman gövdeye hiç uymayan, iri ve kudretli burunlu, kuru, kemikli bir suratın, onun başının üzerinden öteki bekçiyle işaretleştiğini görüyordu. Ne biçim insanlardı bunlar? Neden bahsediyorlardı? Hangi resmî makama bağlıydılar? K. bir hukuk devletinde yaşıyordu, her yerde barış hüküm sürüyordu, bütün kanunlar sapasağlam yürürlükteydi, kim ona kendi konutunda tasallutta bulunmaya cesaret ediyordu böyle? O hep her şeyi olabildiğince hafife alma eğilimindeydi, kötüye ancak en beteri gelip çatıldığında inanır, dört bir yandan tehdit altındayken bile geleceğe dönük önlem almazdı. Ama şimdi böyle davranmak doğru görünmüyordu ona. Gerçi bütün bunlara şaka gözüyle bakılabilirdi, bilmediği bir sebebi olan kaba bir şaka. Belki de bugün otuzuncu yaş günü olduğu için bankadaki iş arkadaşlarının tertip ettikleri bir şakaydı, pekâlâ öyle olabilirdi, belki de bir biçimde bekçilerin suratına kahkaha atması yeterdi, onlar da kahkahalara katılacaklardı, belki de sokak başındaki getir götürçülerdi bunlar, biraz benziyorlardı da onlara – yine de bu defa, tam olarak Bekçi Franz’ı ilk gördüğünden itibaren, bu adamlara karşı sahip olabileceği en ufak bir üstünlüğü bile elinden çıkarmamaya kararlıydı. Sonradan şakadan anlamadığının söylenmesini çok ufak bir tehlike olarak görüyordu K., buna mukabil aslında kendi içinde önemsiz olan fakat bilinçli arkadaşlarından farklı olarak, muhtemel sonuçlarına ilişkin hiçbir sezgi taşımadan, dikkatsizce davrandığı ve sonuçta bunun cezasını çektiği bazı vakalar vardı hatırladığı – aslında tecrübelerden öğrenme

itihadında da değildi. Bir defa daha tekrarlanmamalıydı bu, en azından bu sefer tekrarlanmamalıydı; eğer bir komediye de, kendi rolünü oynayacaktı.

Henüz serbestti. “İzninizle,” dedi, bekçilerin arasından aceleyle odasına geçti. Arkasından “Makul gibi görünüyor,” dendiğini duydu. Odasına girince derhal yazı masasının çekmecesine asılıp açtı, her şey gayet tertipli görünüyordu fakat aradığı ehliyetname belgelerini hemen bulamadı, heyecanından ötürü. Nihayet bisiklet ehliyetini buldu, onu alıp bekçilerin yanına gidecekti ama bu kâğıt fazla ehemmiyetsiz göründü gözüne, doğum belgesini bulana kadar aramaya devam etti. Tekrar yan odaya döndüğü sırada kapı açıldı ve Bayan Grubach içeri girmeye yeltendi. Sadece bir anlığına görmek mümkün oldu onu, zira K.’yı fark edince ayan beyan şaşırıldı, özür diledi, gözden kayboldu ve kapıyı da büyük bir dikkatle kapadı arkasından. K. ancak “Gelsenize içeri,” diyebilirdi. Fakat şimdi elinde kâğıtlarla odanın ortasında dikiliyordu, tekrar açılmayan kapıya bakakalmıştı, ancak bekçilerin bir seslenişle irkilip kendine geldi, K.’nın o sıra fark ettiği gibi açık pencerenin önündeki sehpanın başında oturmuş onun kahvaltısını mideye indiriyorlardı. “Niye içeri girmedi ki?” diye sordu. Büyük bekçi “Giremez,” dedi, “tutuklusunuz ya.” “Nasıl tutuklanmış olabilirim ki? Hem de bu biçimde?” “Demek baştan başlıyorsunuz,” dedi bekçi, tereyağı sürülmüş bir dilim ekmeği bal kâsesine batırdı. “Böyle sorulara cevap vermeyiz.” “Mecburen vereceksiniz,” dedi K. “İşte ehliyetnamelerim, şimdi de sizinkileri gösterin bana, asıl önemlisi tutuklama emrini gösterin.” “Aman Tanrım,” dedi bekçi. “Bir türlü durumunuza uyum göstermiyor, bizi tahrik etmeyi iş edinmiş görünüyorsunuz, üstelik biz hayatınızdaki bütün insanlar içinde muhtemelen şimdi size en yakın olanlarız!” “Öyle, inanın buna,” dedi Franz, elinde tuttuğu kahve fincanını ağzına götürmek yerine K.’ya uzun,

muhtemelen derin anlamlı ama anlaşılmaz bir bakışla baktı. K., gayri iradî olarak Franz'la bakışarak sessiz bir diyaloga girdi ama sonra elini kâğıtlarının üzerine vurup "İşte ehliyetnamelerim," dedi. Büyük bekçi hemen "Bunlardan bize ne ki?" diye seslendi. "Bir çocuktan daha beter davranıyorsunuz. Ne istiyorsunuz? Bizle, kollukla ehliyet ve tutuklama emri tartışmasına tutuşarak lanet olası büyük davanızı çabuk sonlandıracağımı mı zannediyorsunuz? Biz ufak memurlarız, ehliyet kâğıdına bakınca bir şey anlamayız, sizin meselenizle de günde on saat başınızda nöbet tutup karşılığında ücret almaktan öte bir alakamız yok. Cürmümüz bu kadar ama yine de emrinde bulunduğumuz yüksek makamların böyle bir tutuklama tasarrufunda bulunmadan önce tutuklamanın nedenleri ve tutuklananın şahsiyeti hakkında gayet iyi malumat topladığını bilecek kadar ferasetimiz vardır. Bu işte yanlışlık olmaz. Bağlı olduğumuz daire, bildiğim kadarıyla, ki ben sadece en alt düzey makamları bilirim, kesinlikle suçlu ahalinin içinde aramaz, kanunda yazdığı gibi suç onu bir yere celp eder, o da biz kolluk görevlilerini oraya gönderir. Kanun budur. Nasıl bir yanılı olabilir ki burada?" "Bu kanunu bilmiyorum ben," dedi K. "Bilmiyorsanız sizin için daha kötü," dedi bekçi. "Galiba o kanun sadece sizin kafalarınızda var," dedi K., bir yolunu bulup bekçilerin düşüncelerine sızmak, o düşünceleri kendi lehine döndürmek veya oraya yerleşmek istiyordu. Ne var ki baştan savar bir edayla "Gayet iyi hissedeceksiniz," dedi sadece. Franz lafa karıştı, dedi ki: "Bak, Willem, kanunu bilmediğini ikrar ediyor, hem de bir yandan suçsuz olduğu iddiasında." "Tamamen haklısın ama bir şey anlatmak mümkün değil ki ona," dedi öteki. K. artık cevap vermedi; bu en aşağı organların –bizzat kendileri böyle olduğunu söylüyorlar– zevzekliğine kapılıp iyice kafamı karıştırtmaya mecbur muyum, diye düşündü. Hiç anlamadıkları şeylerden bahsettikleri kesin ama.

Bu kadar emin olmaları ancak aptallıkla mümkündür. Kendime denk insanlarla konuşacağım bir-iki laf, bunlarla yapacağım en uzun konuşmalardan çok daha fazla açıklık kazandıracaktır her şeye. Birkaç defa odanın boşluğunda aşağı yukarı yürüdü, karşıda yaşlı kadını gördü, yanına çok daha ihtiyar birini pencereye sürüklemiş, ona sıkıca sarılmıştı. K.'nin bu teşhir haline bir son vermesi gerekiyordu: "Beni amirimize götürün," dedi. Willem diye anılan bekçi, "O istediğinde götürürüz; daha önce olmaz," dedi. "Şimdi size tavsiyem," diye ekledi, "odanıza gitmeniz, sakın davranmanız ve hakkınızdaki hükmü beklemenizdir. Size tavsiyemiz, lüzumsuz düşüncelerle kafanızı dağıtmayın, kendinizi toplayın, hakkınızda önemli iddialar ileri sürülecek. Size karşı muamelemizle hak ettiğimiz gibi davranmadınız bize, her ne olursak olalım, en azından şu anda size nazaran özgür adamlar olduğumuzu unutuyorsunuz, bu az bir üstünlük değildir. Buna rağmen, şayet paranız varsa, karşıdaki kahvehaneden size küçük bir kahvaltı getirmeye de hazırız."

K. bu teklife cevap vermeden bir an sessiz kaldı. Belki de öteki odanın hatta ön odanın kapısını açacak olursa bu ikisi ona engel olmaya cesaret edemeyecekti, belki de bütün bunların en basit çözümü işi tırmandırmaktaydı. Ama belki de onu yakalayacaklardı ve bir kez böyle bozguna uğratılırsa, bu adamlar karşısında bir bakıma hâlâ koruduğu ağırlığını kaybederdi. Bu nedenle doğal akışın beraberinde getirmesi icap eden çözümü tercih etti, odasına döndü, kendisinin veya bekçilerin başka bir söz sarf etmesine gerek kalmadan.

Kendini yatağına bıraktı, komodinden güzel bir elma aldı, onu dün akşamdan kahvaltı için ayırmıştı. Şimdi yegâne kahvaltısı buydu ve ne olursa olsun, bekçilerin himmetiyle o pis gece kahvehanesinden gelebilecek kahvaltıdan çok daha iyiydi, ilk büyük lokmayı ısırduğunda kendi kendine böyle telkin etti. Kendini iyi ve emin hissediyordu, gerçi bugün

bankada öğleden önce mesaisinden geri kalacaktı fakat oradaki nispeten yüksek mevkiî düşünülüşünde kolayca mazur görülebilirdi bu. Gerçek mazeretini beyan etmeli miydi acaba? Öyle yapmayı düşündü. Eğer ona inanmazlarsa, ki bu vakada pekâlâ mümkündü, Bayan Grubach'ı veya şimdi muhtemelen karşısındaki pencereye doğru yürüyüşe geçmiş bulunan şu yan binadaki iki ihtiyarı tanık gösterebilirdi. K. onu odasına sürüp orada yalnız bırakmalarına hayret etti, en azından bekçilerin düşünce akışı bakımından etti, öyle ya, burada kendini öldürmeye on defa fırsat bulabilirdi. Aynı zamanda, bu defa kendi düşünce akışıyla, böyle bir şey yapmak için ne sebebi olacağını sordu kendine. Şu ikisi yan odada oturdu da kahvaltısına el koydular diye mi? Kendini öldürmesi o kadar anlamsızdı ki, bunu isteyecek olsa bile, anlamsızlığından ötürü elinden gelmezdi. Bekçilerin zihinsel yeteneklerinin kısıtlılığı bu kadar aşikâr olmasa, onların da aynı güvenden ötürü kendisini yalnız bırakmakta bir tehlike görmedikleri varsayılabilirdi. Şimdi isteseler, nasıl iyi bir şnaps sakladığı küçük gömme dolaba gidişini, önce kahvaltı yerine geçmek üzere bir kadehi boşaltışını, sonra ikinci bir kadehi cesaretlenmek için dolduruşunu, sonuncusunu da aslında ihtimal dışı olan bir durum için, belki gerekir diye ihtiyaten içişini izleyebilirlerdi.

O esnada yan odadan bir sesleniş onu öyle ürküttü ki, dişleri kadehe vurdu. "Müfettiş sizi çağırıyor," deniyordu. Onu ürküten sadece bağıışı, Bekçi Franz'tan hiç beklemeyeceği o satırla doğranmışçasına kesik, kısa askerî bağıış. Emrin kendisi tam gönlüne göre idi. "Nihayet!" diye seslendi o da, gömme dolabı kapattı, hemen yan odaya seğırtti. İki bekçi oradaydı ve onu hemen odasına geri kovaladılar, gayet olağan bir şey yaparcasına. "Siz ne zannediyorsunuz?" diye bağırdılar. "Müfettişin önüne pijamayla mı çıkacaksınız! Sizi dayaktan geçirir, sizle beraber bizi de!" Gardırobuna kadar

itelenmiş olan K. “Bıraksanıza beni, lanet olsun!” diye bağırdı, “Yatakta baskın verirsiniz, tören kıyafetiyle hazır bulunmamı bekleyemezsiniz benden.” “Yaranı yok,” dedi bekçiler, K. her bağırdığında sessizleşiyor hatta neredeyse üzgünleşiyorlar, böylece onu şaşırtıyor veya bir bakıma kendine getiriyorlardı. O, “Gülünç seremoniler!” diye homurdanmaya devam etti fakat bir yandan da sandalyeye asılı duran ceketi aldı, bekçilerin değerlendirmesine sunarcasına bir müddet tuttu ellerinde. Kafalarını salladılar. “Siyah bir ceket olması lazım,” dediler. K. bunun üzerine ceketi yere fırlattı, “esas duruşma değil ya bu herhalde,” dedi – bunu ne anlamda söylediğini kendi de bilmiyordu. Bekçiler gülümsediler fakat “Siyah bir ceket olması lazım”larında ısrar ettiler. “İşi bu şekilde hızlandıracaksam, bana uyar,” dedi K., gardırobunu açıp bir yığın elbiseyi karıştırıp arandı, en iyi siyah elbisesini seçti, beline iyi oturan, ahbabları arasında handiyse caka sattığı bir takımdı bu, başka bir gömlek de çıkarttı ve özenle giyinmeye koyuldu. Bekçilerin onu banyo yapmaya zorlamayı unutmaları sayesinde, bütün bunların çabuklaşmasını sağladığına inanıyordu gizli gizli. Acaba bunu hatırlarlar mı diye bakışlarıyla yokladı onları ama tabii hiç akıllarına gelmedi. Buna karşılık Willem, K.’nın giyinmekte olduğunu haber vermesi için Franz’ı müfettişe göndermeyi unutmadı.

Giyinmesini tamamlayınca, ensesinde ayrılmayan Willem’le beraber boş yan odadan geçip, kapısının iki kanadı açılmış bulunan sonraki odaya geçmesi gerekti. Bu odada, K.’nın gayet iyi bildiği üzere, kısa bir süredir genç kadın Bürstner kalıyordu, sabah çok erkenden işe giden bir daktilo kızdı bu, eve geç dönüyor ve K. ile selam sabahtan başka bir şey konuşmuyordu. Şimdi yatağının başucundaki komodinin ortasına çekilmiş müzakere masası yapılmıştı, müfettiş arkasında duruyordu. Bacak bacak üstüne atmış, bir kolunu iskemlenin arkalığına dayamıştı.